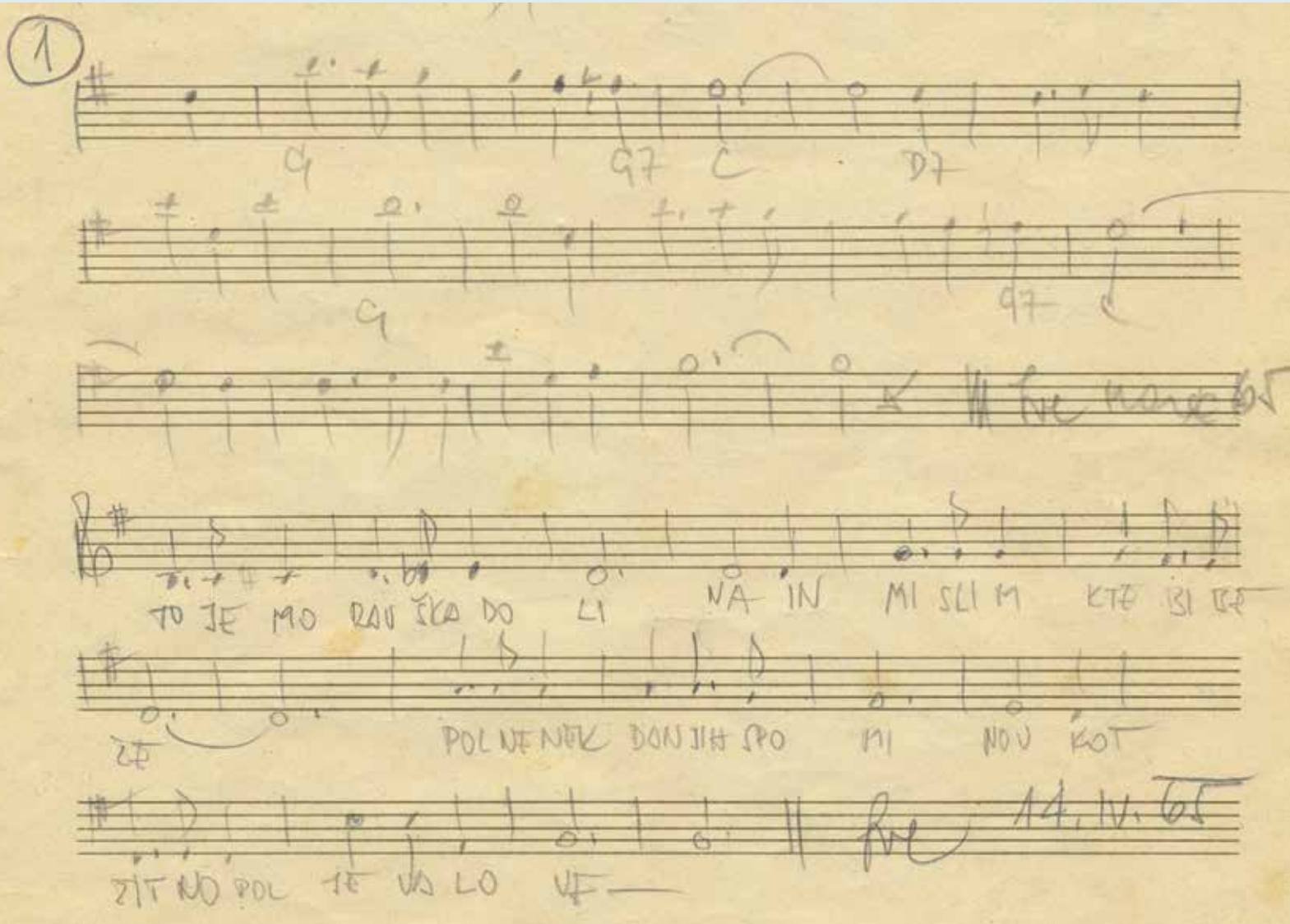

Novice iz Moravške doline

GLASILO OBČINE MORAVČE / FEBRUAR/MAREC 2021 / ŠTEVILKA 2 / LETNIK XXII

2

2021

Rešimo Gradiško jezero! / str. 16

Gradiško jezero, priljubljeno izletniško in sprehajalno točko, ogrožajo izcedne vode Termitove deponije v Drtiji. Meritve namreč kažejo prisotnost izjemno visokih koncentracij težkih kovin.

Življenje med oblaki / str. 28

Lucija Vrankar vam je še pred dvema letoma kot študentka z nasmehom postregla s hrano ali pijačo v Moravčah. Zdaj že leto in pol živi v Dubaju, kjer opravlja poklic stevardese.

KID Limbar – že petindvajset let za kulturo srca / str. 34

Petindvajset let neprekinjenega ustvarjalnega dela je prineslo polno glasbenih, gledaliških, ustvarjalnih in izobraževalnih dogodkov, čudovitih srečanj in nepozabnih gostovanj.

Moravška dolina – uradna svečana pesem Občine Moravče / str. 40

Pesem Moravška dolina je prvič izšla leta 1967 na LP plošči Stari lovec v izvedbi ansambla Mihe Dovžana in vokalnega kvinteta Gorenjci. Ovitek je ilustriral Maksim Gaspari.

Biodiverziteta okoli vsake slovenske vasi

BESEDILO in FOTOGRAFIJA: dr. DAVORIN TOME

LIFENATURAVIVA

Biodiverziteta – umetnost življenja
Biodiversity – Art of Life

Slovenci veljamo tudi za narod popotnikov. Radi obiskujemo druge države, kjer si ogledujemo stvari, za katere smo doma prikrajšani: tropske obale, monumentalne zgradbe, drugačne kulture, eksotične živali in rastline. Ker toliko potujemo, človeka včasih prešine, da smo v rodni državi videli že vse, kar se videti da.

Daleč od tega! Samo če pogledamo biodiverziteto. Biodiverziteta so vsa živa bitja, od živali in rastlin do gob in bakterij ter vse zgodbe, ki jih pišejo njihova življenja. Na tisoče jih je, okoli vsake slovenske vasi so in, zagotavljam vam, večine še nikoli niste videli niti slišali.

V evropskih razmerah Slovenija velja za eno bogatejših držav z biodiverziteto. V Sloveniji naj bi živelo nekaj deset tisoč samo živalskih vrst. Veliko k tej pestrosti prispeva zemljepisni položaj države. Na zahodu se ozemlje dotika Sredozemlja, na severu sega pod Alpe, na vzhodu do panonskih ravnin in na jugu med dinarsko hribovje. Vsaka od teh štirih pokrajin ima svoje značilne živali in rastline, zato jih je na koncu, ko jih seštejemo, pač zelo veliko. A da bi se s to pestrostjo narave znali tudi pohvaliti, kot se pohvalimo, da smo hodili po Kitajskem zidu, ali da smo na vrhu Eifflovega stolpa popili kavo, jo moramo najprej znati ceniti. V nasprotnem bomo še naprej živeli v prepričanju, da je sploh ni ali da je povsem nepomembna, kar seveda ne drži.

Medved in ris sta verjetno najbolj prepoznavni vrsti pri nas. Z njima se znamo občasno celo tudi pohvaliti. Sta pač dve od naših največjih in najbolj karizmatičnih živali. Manjše vrste so skoraj brez izjeme neprepoznave. A prav med najmanjšimi se pomen biodiverzitete najbolj pokaže. Kisik, ki ga dihamo – delajo ga rastline, največ ga naredijo drobne, enocelične alge v rekah, jezerih in morjih. Pitna voda – čistijo nam jo za noht

Ste že kdaj videli rdečeglavega kraljička?

Pri nas je pogost in splošno razširjen, tako da nam za to, da si ga ogledamo, ni treba v tujino niti daleč od doma.

veliki nevretenčarji in bakterije. Hrana, ki jo jemo – tudi to je biodiverziteta, saj vsa hrana prihaja iz živih bitij, prostoživečih ali gojenih doma. In da hrana »zraste«, so potrebne še številne druge vrste: opraševalci, ki zaplodijo sadeže; deževniki, ki mešajo prst, da ostane rodovitna; ptice, pikapolonice, pajki, ki lovijo škodljivce v kmetijstvu, in še in še.

Na Nacionalnem inštitutu za biologijo (NIB) biodiverziteto raziskujemo že šestdeset let. Opažamo, da se je v tem času njena pestrost v Sloveniji zelo zmanjšala – v veliki meri kot posledica sprememb, ki smo jih v okolju naredili ljudje. In prav ljudje smo tudi tisti, ki lahko in ki moramo te spremembe ustaviti – kdo nam bo sicer delal kisik, čistil vodo in kako bomo prišli do hrane in drugih nenadomestljivih dobrin iz narave? Na NIB smo prepričani, da to lahko dosežemo. Da bi kaj naredili tudi na področju uresničevanja tega prepričanja, s še devetimi partnerji sodelujemo v evropskem projektu LIFE Naturaviva, katerega cilj je čim več ljudi v Sloveniji seznaniti s tem, kaj biodiverziteta je, kako pomembna je za nas in kaj lahko naredimo, da jo bomo ohranili.

Več o projektu in naših dejavnostih lahko preberete na spletni strani: <https://www.naturaviva.si/>.